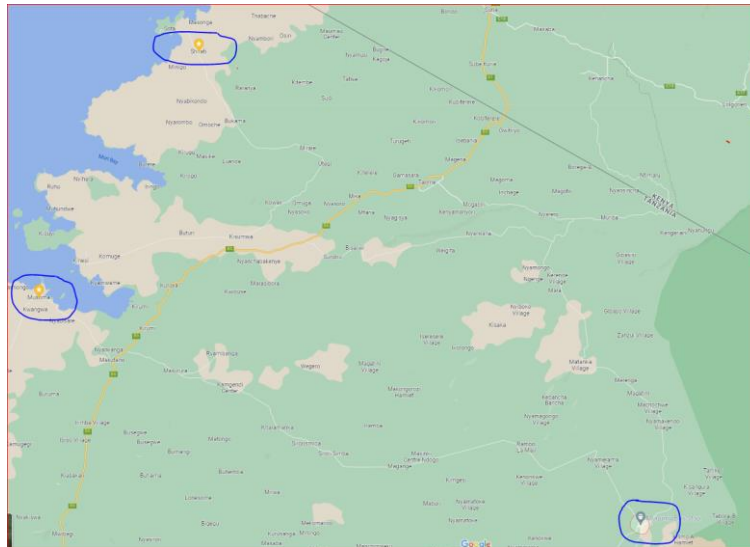

Verslag werkbezoek Doopsgezind Wereldwerk aan Tanzania, Mara District, Jolande Amorison en Leo Bakker, maart/april 2022.

In het kader van het werk van Doopsgezind Wereldwerk (dgWW) hebben Jolande Amorison en Leo Bakker van de Mara werkgroep in het voorjaar van 2022 weer een bezoek gebracht aan alle projecten van dgWW in het Mara District in Tanzania. Wij hebben dit werk overgenomen van Els de Quant die na vele jaren van grote inspanningen en vele bezoeken aan Tanzania nu een stapje terug doet.

We hebben drie plaatsen bezocht, te weten Mugumu, aan de rand met de Serengeti, Musoma aan het Victoria meer en Shirati helemaal in het noorden tegen de grens met Kenya.

Mugumu, van 26 tot 31 maart

Voor ons eerste bezoek werden we in Mwanza opgehaald door onze vaste chauffeur Abdallah en werd het een flinke reisdag naar Mugumu in het Serengeti district. We verbleven daar enkele dagen in het nieuwe Briston hotel.

Serentgeti Diocese

Op zondagmorgen bezochten we de kerkdienst van de Serengeti Diocese in Mugumu, samen met Jumanne Magiri, de Principal van het College of Health Sciences. De dienst duurde maar liefst 3 uur, maar daar waren we al een beetje op voorbereid. Na de dienst bezochten alle kerkgangers het nieuwe kerkgebouw voor een soort inwijding omdat de bouw weer een fase verder was. Drie jaar geleden is men begonnen met de bouw van een grotere kerk omdat het ledental uitbreidt. Destijds was de fundering gestort, nu stonden ook de muren. Het wachten is tot er weer genoeg geld is voor het dak.

's Middags was er een meeting met de Deputy Bishop, de secretary van de Diocese en Musutu Chirangi, de directeur van het ziekenhuis in Mugumu. Uitgebreid gesproken over de nieuwe statuten van de Kanisa la Mennonite Tanzania (KMT), een belangrijke stap voor de Doopsgezinden in Tanzania. De statuten betekenen dat er een aantal wezenlijke veranderingen wordt doorgevoerd, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid voor vrouwen om tot het ambt van diaken benoemd te worden, een grote stap in de cultuur van de Tanzaniaanse Doopsgezinden. Maar ook wordt er gesproken over de noodzakelijke salariëring van dominees en bisschoppen en leden van het stafbureau, die nu allemaal vrijwillig voor de kerk werken, maar wat de professionaliteit niet altijd ten goede komt. Maar opschrijven in de statuten is één ding, het ten uitvoer brengen is nog heel wat anders. De meeste gemeenten zijn heel arm en zullen niet zomaar salarissen kunnen gaan opbrengen. Maar het is zeker een heel interessante ontwikkeling, waar heel veel over gesproken wordt.

Julius Nyerere Designated District Hospital Mugumu.

De volgende dag brachten we een bezoek aan Julius Nyerere Designated District Hospital. We hadden een meeting met de staf van het ziekenhuis, waar aan de hand van een uitgebreide rapportage de situatie in het ziekenhuis werd besproken. Het ziekenhuis ontvangt nagenoeg geen steun van de overheid omdat het als Mennonite Hospital wordt gezien. Ook de bijdragen die vanuit het ziekenfonds aan het ziekenhuis gedaan zouden moeten worden blijven ver achter. Dat maakt het functioneren van het ziekenhuis wel heel lastig, vaak hebben ze dan ook een probleem met het uitkeren van salarissen. Iets wat wij ons niet kunnen voorstellen.

Acuut was het probleem van de (enige) ziekenhuisauto die een paar maanden ervoor over de kop was gegaan en bij de garage stond. Reparatie kostte € 4300,00 maar dat geld was er niet. Een snelle actie leverde op dat de ADS zich garant stelde voor de betaling als wij een aanvraag bij het Fonds Ziekenverpleging zouden doen. Het bedrag is overgemaakt en de aanvraag is gedaan, een mooie actie vanuit doopsgezind Nederland.

Een andere prioriteit op de lijst met uitdagingen is de enige wasmachine van het ziekenhuis die 20 jaar oud was en niet goed meer werkt. Zo moet de was na een koude wasbeurt met de hand gespoeld, uitgewrongen en gedroogd worden. Wellicht kan dgWW hierin iets betekenen.

Verder waren er nog veel projecten voor het ziekenhuis, waaronder een infusie unit, assistentie bij bouw van nieuwe OK, een autoclaaf, een digitaal röntgenapparaat, vervanging van de asbest daken, kortom heel erg veel. We hebben de verwachtingen in ieder geval erg moeten temperen.

Na de meeting kregen we een uitgebreide rondleiding door het ziekenhuis, waarbij ook opviel dat er overal wel een lik verf nodig was.... Sinds de bouw was het nooit meer geschilderd.

Ook hebben we gesproken met de fysiotherapeut van het ziekenhuis, Leonard. We vroegen hem naar het outreach werk, dat ooit begonnen onder de vlag van een organisatie genaamd 'Sedidea'. Het kantoor is er nog wel maar dat wordt voor andere doeleinden gebruikt. Leonard gaat wel 2x per week de dorpen in, zijn hulp wordt dan ingeroepen door dorpsoudsten of de district coördinator. Er komen nog veel klompvoetjes voor, vnl. door ondervoeding. Er is vraag naar hulpmiddelen zoals rolstoelen, krukken etc. Ook zou kortdurende assistentie heel fijn zijn, bv 3-6 maanden om een programma op te zetten.

Kisare College of Health Sciences

Op dinsdag bezochten we de Nursing School, of te wel het Kisare College of Health Sciences in Mugumu. Ook daar hadden we een meeting met de board en een rondleiding langs de klaslokalen etc.

Er is een lokaal met computers waarop studenten kunnen werken, maar er is geen internet. Dat is een grote wens. Er ligt een goed onderbouwde projectaanvraag hiervoor, die willen we bij de doopsgezinde gemeente Aalsmeer voor de jaarlijkse bazar uitzetten.

Musoma, van 31 maart tot 5 april

Betsaïda

Zaterdag 2 april zijn we naar Betsaïda geweest voor een bezoek aan het Betsaïda ziekenhuisje in een buitenwijk van Musoma. We spraken daar met Millicent Rabach en Robert Mochomba, resp. de hoofdverpleegkundige en de administrateur.

Een van de projecten daar is de nieuwbouw van een moeder-kind centrum. Dat wordt met steun van de stichting Vrienden van Betsaïda uitgevoerd. Deze nieuwbouw vordert gestaag en ziet er heel mooi uit. Het is grotendeels nog afwerking wat moet gebeuren.

Maar de financiële situatie van Bethsaida Health Centre zelf is best zorgelijk, er zijn te weinig inkomsten door allerlei redenen. De bevolking is arm, zijn veelal onverzekerd, de overheid blijft in gebreke met terugbetalen, het is moeilijk om de werkers hun salaris te betalen en er is te weinig geld om medicijnen en laboratorium benodigdheden te kopen. Een beetje het ene gat met het andere vullen.... De board van het ziekenhuis is hier zeker ook van doordrongen en wil wel actie ondernemen, maar de mogelijkheden zijn beperkt. Veel zal blijven afhangen van de steun van donoren. In ieder geval is de spirit er zeker nog en ook het rotsvaste geloof dat het goed komt! We zullen in het najaar goede afspraken maken voor de bijdrage van dgWW aan het ziekenhuis voor 2023.

Op zondagmiddag kwamen de adoptiekinderen van het adoptieprogramma van dgWW in het Maradistrict die in de omgeving wonen, naar het huis van Els en Robbert waar wij verbleven in Musoma. Het team dat het adoptieprogramma begeleidt is uitgebreid met de staf van Betsaida, Robert Mochombe en Millicent Rabach.

Zij hadden de bijeenkomst georganiseerd en Robert blijkt intussen de administratie van het programma goed op orde te hebben, zodat de meeste bijdragen ook echt op de goede plek terecht kwamen. Alle kinderen kwamen met een zelfgeschreven bedankbriefje voor de hulp bij hun schoolspullen en we hadden leuke korte gesprekjes met hen. Allemaal op de foto natuurlijk en daarna allemaal lekker eten en drinken. Een vrolijke middag.

KMT Tanzania headquarters

Na het weekend waren we een hele dag te gast bij het hoofdkantoor van de KMT in Tanzania in Musoma. We werden ontvangen door de general secretary Emmanuel Hagai en zijn deputy Musa Marwa. Ook hier waren de nieuwe statuten onderwerp van gesprek.

Er zijn intussen een paar honderd exemplaren van deze statuten in omloop, maar het is de bedoeling om voor elke gemeente in het land enkele mooi gedrukte exemplaren beschikbaar te stellen. Men vroeg of dgWW hier in de financiering iets zou kunnen betekenen (het gaat om 5000 exemplaren voor €6750). Dit zou wellicht een mooi project voor de Doopsgezinde Zending kunnen zijn, we zullen contact opnemen.

Bij het hoofdkantoor van de KMT is ook de doopsgezinde Bible school. De deputy general secretary Musa Marwa is ook principal van de school. Hij vroeg met name voor 10 studenten scholarships aan. Ook hier ligt een verbinding met de Doopsgezinde Zending voor de hand.

Naast het hoofdkantoor van de KMT is op hetzelfde terrein ook de kerk van de **Doopsgezinde Gemeente Nyabonga**.

We werden daar zeer gastvrij onthaald in het kerkje. Nyabonga is een arme gemeente in de Diocese rond Musoma, ook wel het Lake Diocese genoemd. De gemeente wil een income generating community project starten voor werkloze jongeren uit de gemeente.

Door Corona is er veel werkloosheid onder jongeren. Het is de bedoeling om zeepstaven te gaan maken, soap bars, en die op de markt te verkopen. Een zeepmachine is erg prijzig, maar wellicht haalbaar met verschillende donoren en een micokredietorganisatie. De gemeenteleden zorgen zelf voor een gebouwtje waar de productie en opslag kan plaatsvinden. Men was erg enthousiast en dit project heeft naar onze mening een goede kans van slagen, we willen dan ook graag kijken op welke wijze we dit nieuwe project kunnen ondersteunen. De doopsgezinde gemeente Aalsmeer heeft interesse getoond om mee te doen.

Shirati

In de week van 5 april tot en met 11 april zijn we in Shirati op bezoek geweest. We werden hartelijk ontvangen op het Community Centre van de KMT Diocese in Shirati. Daar konden we ook de hele week verblijven en werd er goed voor ons gezorgd. In Shirati hebben we weer heel veel mensen ontmoet, het was overal een warm welkom.

KMT Hospital Shirati

De eerste dag werden we ontvangen door het managementteam van het Shirati KMT Designated District Hospital, dat onder leiding staat van de bevlogen dokter Bwire Chirangi. Daar hebben we als dgWW al vele jaren een heel goed contact mee en hij is vaak de spil in vele projecten. Ook hier was een mooi overzicht van de stand van zaken rond het ziekenhuis beschikbaar en werden alle uitdagingen waar het ziekenhuis voor staat

breed door diverse functionarissen uitgemeten. Mooi om te zien was dat in het ziekenhuis door een interventie van Jolande intussen een groot aantal tropenartsen in opleiding vanuit Nederland hun stage daar doen. Sommigen van hen blijven daarna ook nog als vrijwilliger een tijd werken in het ziekenhuis, hetgeen wel aangeeft dat de sfeer er goed is en de begeleiding van dr. Bwire als zeer motiverend en inspirerend wordt ervaren. Ook waren er een viertal verpleegkundige stagiaires in het ziekenhuis aan het werk. Kortom, een klein beetje een Nederlandse enclave.

Het was goed om te zien dat de nieuwe zuurstofapparaten die met ondersteuning van dgWW in begin 2022 zijn aangeschaft allemaal operationeel zijn en goede diensten vervullen.

De genoemde uitdagingen varieerden van infrastructuur tot human resources, van een wasmachine tot een ambulance en van computers tot een verbetering van het watersysteem. In goed overleg is de prioriteit voor wat betreft een mogelijke interventie van dgWW bepaald, die zal zich concentreren op het vervangen van een wasmachine omdat dat toch een zeer cruciale en tegelijk kwetsbare functie in het ziekenhuis vervult.

Leprosy unit

Bij het ziekenhuis is een afdeling waar een aantal leprosy patiënten zijn ondergebracht. Er zijn 9 permanente bewoners en nog een aantal ambulante patiënten, die hun medicatie en wondzorg komen halen en soms met de feestdagen uitgenodigd worden. Het ziekenhuis wil het aantal permanente bewoners niet meer uitbreiden omdat zij op het ziekenhuisbudget drukken, qua eten en verzorging. Ze betalen niks. Door de KMT gemeente van Shirati wordt in de nabijheid van Lake Victoria wel groente en fruit verbouwd voor de leprosy patiënten. Jolande heeft voor vertrek naar Tanzania een lezing in de DG Hoofddorp gehouden. Daarbij is €320,00 opgehaald. Voor dat geld hebben we een feestelijke maaltijd met de patiënten en vele andere gasten georganiseerd en daarnaast kregen alle lepra patiënten nog een mooi kado. De meesten wilden nieuwe kleren, enkelen wilden liever een radio. Het was weer een bijzondere bijeenkomst met veel warme woorden, goed om dit elke keer weer te organiseren.

Shirati Diocese

We hebben deze dagen uitgebreid gesproken met de nieuwe Bishop van de KMT Diocese Shirati, Amos Muhagachi, de secretaris Richard Marindi en de planning officer Baraka Samson. Ook hier waren de nieuwe statuten van de KMT in Tanzania vaak onderwerp van gesprek. Met name de mogelijkheid om nu ook vrouwen in kerkelijke ambten (tot nu toe alleen dat van diaken overigens) was een hot topic. Men kan in Shirati niet wachten om de eerste vrouwen te benoemen, maar dat stuit nog op wat weerstand van het landelijke kerkbestuur. Dat heeft alles te maken met het gegeven dat de bishop zijn vrouw graag wil benoemen en daar zitten nog wel wat haken en ogen aan die men eerst wil oplossen.

Ook hier was een lijst met uitdagingen waar de diocese mee te maken heeft en waar dgWW wellicht een bijdrage zou kunnen leveren.

Gezamenlijk is ook hier een prioriteit gesteld en wel de wens voor een solar system voor het community centre en de kantoren van de KMT. De elektriciteit is zeer instabiel en een goed systeem met zonnepanelen zou enorm uitkomst kunnen bieden. Hier gaan we aan werken. Ook is internet toegang voor de kantoren een grote wens, dat werkt nu alleen op mobiele telefoons en het is heel lastig als je niet met de computer op het internet kan. Ook daar is wellicht een bijdrage te leveren.

De bishop kwam op de laatste dag nog met een mooi idee. De VOS school heeft behoefte aan een grote gemeenschappelijke ruimte (een assembly hall). Wellicht kan de oude kerk die op het terrein van de KMT staat, vlakbij de school, hiervoor dienst doen. Maar dan moet er wel een heleboel aan opgeknapt worden. Wellicht is dat nog een idee voor de toekomst.

Als afsluiting had de bisschop met zijn vrouw een geweldig afscheidsdiner georganiseerd met vele gasten, toespraken en heerlijk eten. Het liet zien dat dgWW een hele warme band met de doopsgezinde gemeenschap in Shirati heeft opgebouwd, dat is van grote waarde.

Akelo

Het bezoek aan het Akelo dagverblijf was enerzijds weer hartverwarmend. Anderzijds was het ook lastig omdat we een moeilijk gesprek moesten voeren over de levensvatbaarheid van het dagverblijf. De exploitatielasten drukken voor een groot deel op de bijdragen van dgWW en dat al vele jaren. En de afspraak was dat dit in vijf jaar afgebouwd zou gaan worden. Daar is nog geen sprake van. Nu is het door corona ook wel een moeilijke tijd geweest en als zodanig moeten we nog even aankijken hoe het zich weer herstelt. Maar dat er veranderingen moeten komen is duidelijk en daar is de initiator en voorman van het centrum, John Nyagwegwe ook wel van overtuigd. Hij heeft plannen voor een nieuwe wervingscampagne. En verder moet het gastenverblijf dat naast het centrum verrijst ook een belangrijke inkomsten post gaan worden. Maar dat moet nog wel eerst afgebouwd worden.

John is wel heel positief. En hij kijkt ook vooruit naar de toekomst met betrekking tot de staf. Zijn dochter en zoon nemen intussen al wat taken van hem over en zijn zeker voldoende betrokken om bij wegvallen van John het dagverblijf verder voort te zetten. Nu nog de financiën op orde krijgen. We hebben afgesproken daar volgend jaar serieus op terug te komen.

Het Aidswezen programma

Dit is het programma van de KMT Shirati ter ondersteuning van arme kinderen met schoolgeld/schoolmaterialen voor basis- en voortgezet onderwijs.

Met Baraka Samson, Richard Marindi en Duncan de lijsten met leerlingen en de werkwijze besproken. De bezoeken aan de scholen wordt door deze drie mannen zorgvuldig gedaan en opgevolgd. Afgesproken dat zij pas in november de namen sturen voor het nieuwe jaar en dat DGWW in december dan de subsidie overmaakt, als de begroting klaar is.

Op dit moment zijn er nog 2 leerlingen in het programma die eigenlijk over zouden moeten naar het scholerschip programma. Daarover heeft Baraka contact gehad met Mr. Magiri, maar er was nog geen plaats.

De Vocational Open School (VOS)

In de corona periode is de school gewoon open gebleven en doorgegaan. Er waren niet veel nieuwe ontwikkelingen maar continuïteit is ook een belangrijk goed. Met name het gegeven dat vrijwel alle docenten en de headmaster nog op hun post zaten is bemoedigend.

Het hoofd van de Tanzaniaanse inspectie voor het beroepsonderwijs heeft de school bezocht en was zeer positief over de school. Dat is een opsteker. Het heeft er toe geleid dat de overheid nu overweegt om studenten naar de VOS te gaan sturen voor een speciale cursus van 6 maanden. Maar liefst 60 in totaal. Dat zou echt een doorbraak voor de school betekenen. Maar er zijn voorwaarden, zoals meubilair voor in de klaslokalen, een

keuken en een assembly hall. Dat is allemaal nogal wat. Maar in ieder geval moet het meubilair op orde gemaakt worden, dat is prioriteit. We hebben een project gedefinieerd om 50 tafels en stoelen te maken in de zomer. De materialen die daarvoor benodigd zijn, zijn intussen bij Dowilvo aangevraagd, tezamen met additionele zaken als computers met internet toegang, een breimachine en typemachines. Verder zijn we gevraagd om mee te denken over de realisatie van een keuken en een dining/assembly hall.

Verder is uitgebreid gesproken over het probleem van de uitval van leerlingen dat nog steeds actueel is, zij het een stuk minder door de instelling van het studiefonds dat een vijftiental studenten helpt bij het betalen van de schoolfees. En er is gesproken over de kwaliteit van onderwijs, docenten training blijft een hoge prioriteit en de school zal een nieuw trainingsprogramma voor de docenten gaan opstellen voor 2022 – 2023.

Tot slot

Tot zover ons verslag van alle bezoeken die we afgelegd hebben en de vele vragen die we opgehaald hebben. Het was hartverwarmend om weer in Tanzania te zijn na de corona periode. We werden overal zeer hartelijk welkom geheten en iedereen had het bezoek goed voorbereid met een kort schriftelijk overzicht van de ontwikkelingen en de belangrijkste uitdagingen. Dat werkte heel plezierig. Het is goed om een keer per jaar de banden op deze manier aan te halen, te kijken wat er speelt, verantwoording te krijgen van wat er gedaan is en te prioriteren wat er voor de komende periode gedaan moet en kan worden. Het enthousiasme, de positiviteit en de veerkracht van de mensen daar is fantastisch, evenals het rotsvaste geloof in God en de overtuiging dat het allemaal goed zal komen. Het is een feest om daar te zijn en met de mensen daar te kunnen samenwerken.

Het blijft frustrerend dat de ontwikkeling in dit deel van Tanzania zo langzaam verloopt. En we maken ons af en toe best wel grote zorgen over het feit dat veel projecten ook op de wat langere termijn toch heel afhankelijk zijn en blijven van externe donoren. De grote armoede in de regio, een op diverse punten falende overheid aan de ene kant en het diepgewortelde besef dat je toch iedereen moet helpen aan de andere kant zijn daar debet aan. Wij kunnen niet veel anders dan te proberen aan de goede kant te blijven ondersteunen.

Mei 2022

Jolande Amorison

Leo Bakker

Doopsgezind Wereldwerk.